

Primorski

V N I K

št. 226 (18.095) leto LX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrlj nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni 'Doberdob' v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni 'Slovenija' pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532968

ČEDAD - Ul. Ristolj 28 - Tel. 0432/731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20b, legge 662/96 - Trieste

0,90 € CENA V SLOVENIJI 150 SIT

Investicija

Idea

zagotovljen kapital in
donos od 5,5% dalje

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

REKLAMNO SPOROČILO

NEDELJA, 19. SEPTEMBRA 2004

DEVINU / OB 30. OBLETNICI ODKRITJA SPOMENIKA KMEČKEMU PUNTU

ominu na kmečke punte eva po pravicah danes

nika Kmečke zveze Alojza Debelisa in slavnostni govor Franca Fabca

ENIH INFORMACIJAH »ISLAMSKA VOJSKA«

Miramarski Open day dobro uspel

TRST - Kakih 5 tisoč ljudi je včeraj obiskalo Mednarodni center za teoretsko fiziko in druge znanstvene ustanove, ki delujejo na območju Miramara in Grljana. Dan odprtih vrat miramarskega Science campusa je torej naletel na izredno dober odziv. Častni gost prireditve je bil znani urednik televizijskih znanstvenih oddaj Piero Angela, ki je govoril o znanosti in družbi.

Na 4. strani

Stavka dijakov goriškega liceja

GORICA - Večina dijakov družboslovnega in znanstvenega liceja Simon Gregorčič v Gorici se je včeraj udeležila stavke, za katero je dal pobudo dijaški stavkovni odbor. Dijaki so v izjavo zapisali, da zahtevajo pravico do proste sobote in se pri tem sklicujejo na dejstvo, da jim je bil že ob vpisu ponujen

ZNANOST / KAKIH 5 TISOČ LJUDI VČERAJ OBISKALO ICTP, SISSA, SREDIŠČE ZNANSTVENEGA IMAGINARJA IN PARKA

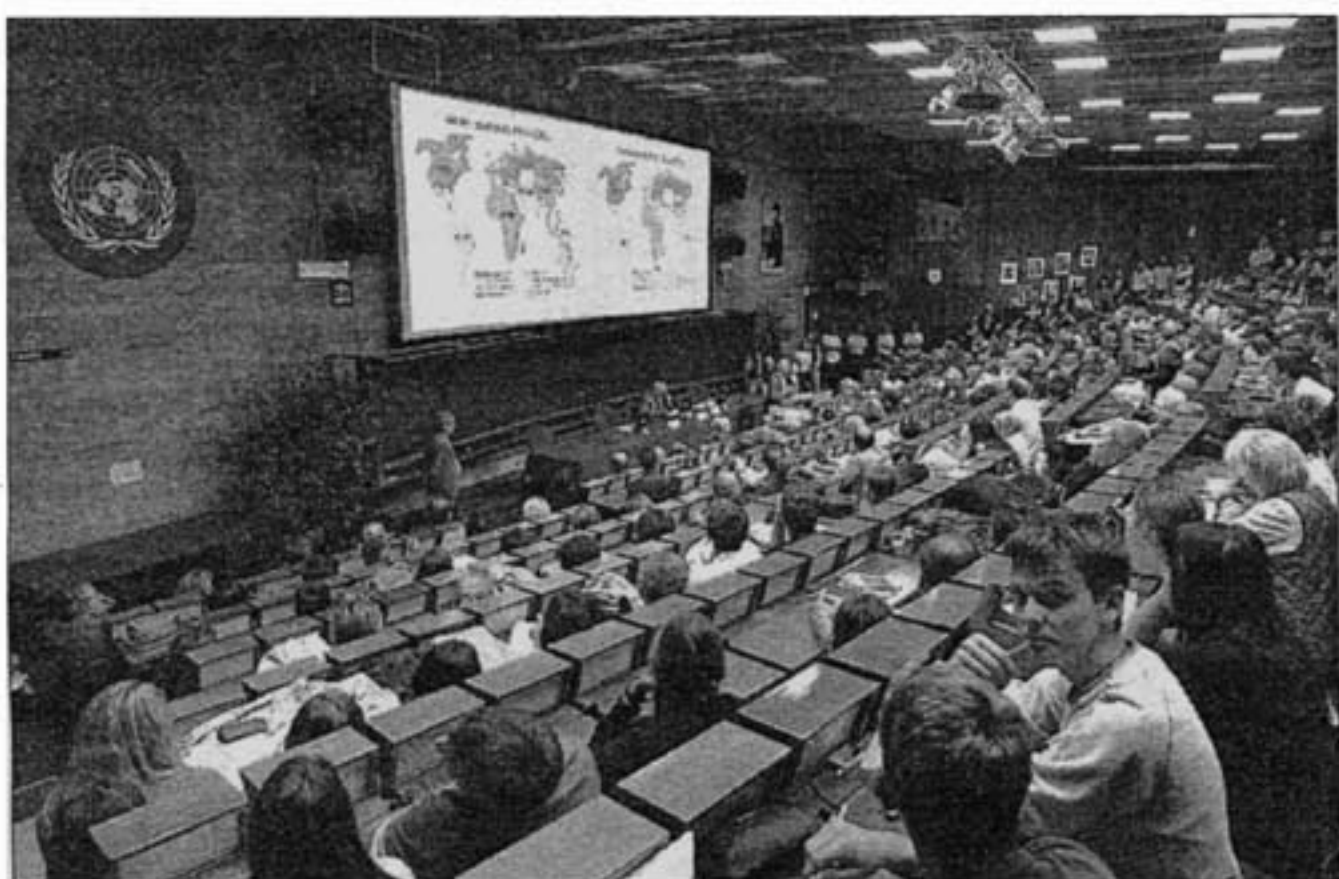
Nenadejano velik odziv na Dan odprtih vrat miramarskega Science campusa

Ravnatelj ICTP Sreenivasan: »Dobri odnosi med mestom in znanstveniki so v veliko obojestransko korist«

»Trstu bi se rad zahvalil, ker je tako na široko odprl svoja vrata znanstvenikom iz vsega sveta. Res veliko je število raziskovalcev, ki semkaj prihajajo in si morebiti tudi uredijo svoj dom. Gre večinoma za ljudi velikih intelektualnih sposobnosti, ki lahko res naredijo veliko pozitivnega. A to je odvisno tudi od okolja, v katerem delujejo, oziroma od odnosa, ki se uveljavi med obema stanema. Prav zato smo se odločili, da priredimo današnji Open day. Gre za prvo tovrstno pobudo naše ustanove, ki letos praznuje 40-letnico svojega obstoja.«

Tako je povedal ravnatelj Mednarodnega centra za teoretsko fiziko Abdusa Salama (ICTP) Katapali R. Sreenivasan, ko je pozdravil udeležence Dneva odprtih vrat, ki ga je včeraj priredil njegov center v sodelovanju z ostalimi znanstvenimi ustanovami, ki delujejo na območju Miramara in Grljana (visoka šola SISSA, Središče znanstvenega imaginarija, Miramarski park in Miramarski morski rezervat). Priznati je treba, da je pobuda odlično uspela. Že na predvečer se je na vodene obiske po miramarskem Science campusu prijaviло več kot 2 tisoč obiskovalcev, vseh udeležencev pa je bilo najmanj še enkrat toliko. Mnogi so izkoristili posebna javna prevozna sredstva, ki so bila na voljo, od 32 posebnih vlakov do posebnih voženj avtobusa 36 in izrednega hidrogliserja.

Sreenivasan je dopolne nagovoril nabitno polno zbornico ICTP, nje-

Udeleženci so napolnili zbornico dvorano Centra za fiziko (ICTP)

Kroma

govim izvajanjem pa je marsikdo sledil tudi na velikih ekranih ob vhodu v center. Spomnil je, da je Trst po gostoti raziskovalcev med prvimi mesti na svetu. V njem namreč živi 49,3 raziskovalca vsakega 1.000 prebivalcev in v Furlaniji-Juljski krajini 14,1, medtem ko jih npr. v ZDA 14, na Japonskem 12,9, v EU 9,5, v Italiji pa 6,2. Sreenivasan je tudi omenil, da je v 40 letih delovanja ICTP obiskalo več kot 100 tisoč raziskovalcev iz vseh predelov sveta. »Zato je Trst tudi znan po svetu, poznajo pa ga znanstveniki, se pravi ljudje, ki vsekakor nekaj pomenijo v svojih državah,« je dejal Sreenivasan. Po njegovem bi prav to znala biti zmagovita karta za tržaško kandidacijo za expo. »Ko bomo dosegli expo, bomo po pravici lahko to skupno proslavili,« je pristavil.

Po Sreenivasanu je

nastopil častni gost Dneva odprtih vrat, znani televizijski znanstveni časnikar Piero Angela. O njegovem govoru pišemo posebej. Angela je potem skupno s tržaškimi kolegom Fabiom Paganom vodil okroglo mizo na temo: »Poklic znanstvenika«. Pri njej so sodelovali astronomka Margherita Hack, biolog Edoardo Boncinelli, neurofizik Alessandro Treves, oceanografka Annalisa Bracco, fizik črnih lukenj Stefano Liberati, specialist za računalniško simulacijo fizikalnih procesov Sandro Scandolo in fizik najmanjših delcev Irančan Seifallah Randjbar-Daemi, nekdanji tesni sodelavec Abdusa Salama. Vsak je povedal, kako je postal raziskovalec. Pogovor pa je nanese tudi na sedanji pojav padanja vpisov na znanstvene fakultete. Boncinelli je menil, da je treba pojav pripisati po eni

strani lažnemu vtisu, da je znanost v glavnem že vse odkrila, po drugi strani pa tudi negativni podobi, ki jo ima znanost zaradi ekoloških in drugih podobnih problemov, povezanih z razvojem. Hackova pa je izrazila prepričanje, da znanstveni studij ni tako privlačen, ker je zelo zahteven in ker ne obeta velikih zaslužkov.

Popoldne so bila v zbornici dvorani ICTP na sporedu srečanja z znanstveniki, in sicer s Giancarlo Ghirardijem, Claudio Tunizem, Serguejem Petcovom in z Lotharjem Götttschejem, vzporedno pa sto stekli vodeni obiski po ICTP, SISSA, Središču znanstvenega imaginarija ter po Miramarskem parku in po Miramarskem morskem rezervatu. »Odziv občinstva nas je dobesedno presenetil,« nam je dejal eden izmed prirediteljev.

Angela: Znanost pritegne, če jo znamo posredovati

»Kot moj rojstni Turin, tako je tudi Trst nekoliko oddaljen od glavnih prometnic. A semkaj zelo rad prihajam, ker gre za mesto, ki se je odločilo, da stavi na znanost. To je pomembna odločitev, ki se bo zagotovo obrestovala v času. Znanost med drugim omogoča dialog mimo verskih, ideoloških in drugih razlik.«

Tako je povedal znani urednik televizijskih znanstvenih oddaj Piero Angela, ko je nastopil kot častni gost na včerajšnjem Dnevu odprtih vrat miramarskega Science campusa. Kljub svojim 76 letom je še vedno vodilna osebnost na področju znanstvene divulgacije v Italiji, svoje izredne sposobnosti posredovanja zapletenih pojmov širokemu občinstvu pa je briljantno dokazal tudi včeraj, ko je pred polno zbornico dvorano ICTP predaval na temo: »Znanost in družba«. Poslušalstvo, ki je bilo večini mlado, ga je kar nekajkrat prekinilo s ploskanjem.

Angela je najprej poudaril, da je znanost resnični motor razvoja. Prav je sicer, da jo ločimo od tehnike, saj znanost hoče predvsem razumeti oz. obrazložiti pojave in je s tega vidi-

Piero Angela

ka sorodna filozofiji. Toda znanstvena odkritja in dognanja so praviloma uporabna, bodisi v odnosu med človekom in naravo, bodisi na družbeni ravni. In tako danes lahko brez nadaljnega trdimo, da je znanost glavno sredstvo za ustvarjanje dobrin in torej razvoja.

Spričo tega pomena znanosti bi bilo razumljivo, da bi ji posvetili kar največjo pozornost. Znanstveno kulturo bi morali kolikor mogoče siriti in pospeševati. Znanost namreč ne sme biti le domena izvedencev, ampak cim širšega občinstva. Od tod tudi važnost znanstvene divulgacije. Žal pa smo večkrat priča ukrepom in odločitvam, ki ne gredo v to smer. Angela je

v tej zvezi govoril o svojih izkušnjah na italijanski državni radioteleviziji, ki si ne pomišlja dajati prednost lahkotnim oddajam pred znanstvenimi, da bi le povečala svojo poslušnost oz. gledanost in tako krepila svoje dohodke iz reklame.

Sicer pa je Angela tudi poudaril, da je pri ljudeh potencialno veliko zanimanje za znanost, do izraza pa leto lahko pride le, če se znamo na ljudi primerne obrniti. »Če poznam izvrstno smešnico, a svoje italijanske poslušalce nagovorim po japonsko, jih prav gotovo ne bom pozabaval,« je dejal. Angela je tu navedel načelo, ki se ga skuša držati pri opravljanju svojega divulgatorskega poklica: »Biti je treba na strani ljudi, kar zadeva jezik, a na strani znanstvenikov, kar zadeva vsebino.«

Zanimiva je pripomba, ki jo je Angela v tej zvezi napravil na račun tržaške kandidature za prireditve expoja v letu 2008 na temo »Mobilnost znanja«. »Mislim, da je pobuda odlična in da si Trst res zasluži expo. Vtis pa imam, da bi se morali bolj potruditi za obrazložitev smisla takšne razstave,« je dejal.